

Европейски съюз

Изпълнителна агенция
„Главна инспекция по труда“

Европейски социален фонд

ПРОЕКТ BG051PO001-2.3.01 „ПРЕВЕНЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА“
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Приложение №3
от Раздел „Техническа спецификация“

Ръководство за създаване на инструмент за оценка на риска

1. Въведение

Вашата цел е да създадете съдържанието на инструмента за онлайн интерактивна оценка на риска (OiRA) за предприятията във Вашия сектор и да им предложите този специфичен за сектора инструмент.

Инструментът OiRA поддържа поетапен подход към оценката на риска и се състои от 5 стъпки:

- **Подготовка** > секторът запознава крайните потребители (предприятия) с оценката на риска
- **Определяне** > крайният потребител прави преглед на опасностите/проблемите и отговаря с ДА или НЕ
- **Оценяване** > крайният потребител оценява рисковете за всеки забелязан проблем/опасност
- **План за действие** > крайният потребител съставя план за действие с мерки за справяне с всички установени рискове
- **Доклад** > планът за действие се превръща в доклад за изтегляне и отпечатване

1.1 Мислете за Вашия краен потребител

Важно е да се ръководите от мисълта за **Вашия краен потребител: микро- и малкото предприятие (работодател и работник/ци) и структурата** на инструмента за оценка на риска трябва да отговарят възможно най-добре на всекидневната дейност на предприятията; крайният потребител мисли и действа от гледната точка на процесите на своята бизнес дейност. Често, начинът на мислене на експерта се различава от практиката на крайния потребител. Последният мисли от гледната точка на процесите на своята работа и използва собствен език. Някои примери:

- експертът мисли за физическо работно натоварване; *крайният потребител – за физическа работа*
- експертът мисли за топлинна среда; *крайният потребител – за работа на топло/на студено*

експертът мисли за безопасността и създава модул, съдържащ всичко в тази област; *крайният потребител може да мисли за отварянето или затварянето на магазин, например и за подробностите, свързани с тази дейност или за подходяща стратегия в работата с агресивни клиенти.*

1.2 Използвайте разбираем език

Структурирането на съдържанието на OiRA така, че то да съответства на начина, по-който мисли и действа средностатистическият краен потребител го прави познаваемо и улеснява изпълнението на план за

Европейски съюз

Изпълнителна агенция
„Главна инспекция по труда“

Европейски социален фонд

ПРОЕКТ BG051PO001-2.3.01 „ПРЕВЕНЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

действие за справяне с рисковете чрез изпълними мерки.

Друг решаващ елемент е използваният език. **Езикът** трябва да бъде разбираем, без да е необходимо интерпретиране, и трябва да се състои от понятия, познати и обичайни за предприятията.

Кратки изречения (най-добре не по-дълги от десет думи) и ясен, всекидневен език, който може да бъде прочетен лесно от неспециалиста, ще попречат да се развие негативна нагласа у крайния потребител и ще му позволят да формулира оценка и да използва инструмента OiRA правилно.

В началото на инструмента ще имате възможността да напишете кратък уводен текст, съдържащ положително и **окуражаващо послание** относно:

- **важността** на оценката на риска
- оценката на риска не е **необходимо да е прекалено сложен процес** (идеята е да се допринесе за демистифициране на оценката на риска)
- инструментът е специално предназначен да **посрещне нуждите на предприятията в сектора**

Важно е текстът да не е прекалено дълъг, за да не откаже крайния потребител да използва инструмента.

2. Екип

Екипът на проекта трябва да се състои от подходящ брой участници, за да в размер, бъде работата му ефективна. За предпочитане е той да се състои от:

- представител/и на професионалното/ите сдружение/я
- представител/и на профсъюза/ите
- разработчикна OiRA
- експерт по безопасността и здравето при работа (с познания и опит в сектора)
- крайни потребители (например ръководството или персонала на фирмите, длъжностни лица от профсъюзите и т.н.)

3. Структура

3.1 Структурирайте съдържанието йерархически

Преди да започнете да създавате инструмента OiRA, ние Ви препоръчваме да помислите за броя на въпросите, които искате да засегнете. Цялостното разглеждане на структурата ще е от полза по-късно, така че организирайте темите по начин, подходящ за крайните потребители.

Системата предлага възможност за групиране на темите, подтемите и видовете рискове заедно. Основната цел на това групиране е да се улесни задачата на крайния потребител да попълни инструмента за оценка на риска. Вашият инструмент за оценка на риска, следователно, ще се състои от:

Европейски съюз

Изпълнителна агенция
„Главна инспекция по труда“

Европейски социален фонд

ПРОЕКТ BG051PO001-2.3.01 „ПРЕВЕНЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

МОДУЛИ = теми (обекти, дейности, ...)

Пример:

Модул 1: *Измиване на коса с шампоан* (фризьорски сектор)

ПОДМОДУЛИ (незадължителни) = подтеми

Пример:

Подмодул 1: *Работна поза*

Подмодул 2: *Контакт с вода и козметични продукти*

РИСКОВЕ = твърдения за ситуация, която е в ред

Пример:

1.1 *Работната станция за измиване с шампоан може да се наглася*

2.1 *Подходящо защитно оборудване, като например защитни ръкавици за еднократна употреба, е закупено*

РЕШЕНИЯ = превантивни мерки за решаване на проблема, които се препоръчват от експерта

Пример:

1.1 *Вземане на редовни почивки за възстановяване след физическа работа*

2.1 *Използване на продукти, несъдържащи прах*

Системата предлага също следните възможности:

- да се прескочи един модул/цяла група от модули в случай, че съдържанието не се отнася до дейността на фирмата
- да се повторят някои модули в случай, че предприятията имат повече от един обект.

Европейски съюз

Изпълнителна агенция
„Главна инспекция по труда“

Европейски социален фонд

ПРОЕКТ BG051PO001-2.3.01 „ПРЕВЕНЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

3.2 Мислете за риска като положително твърдение

След като решите каква ще бъде основната структура на инструмента за оценка на риска, можете да започнете да определяте и разяснявате различните видове рискове.

Системата използва **положителни твърдения**: изречения, в които се твърди, че определена ситуация е в ред (целта, която трябва да се постигне) или не е в ред;**

Note

Пример: Осигурено е добро осветление.

Отговорът на крайния потребител е “да” или “не”. Ако крайният потребител отговори с НЕ (= ситуацията не е в ред), тогава проблемът автоматично се включва в стъпката за плана за действие и крайният потребител ще трябва да предложи мярка за справяне с риска.

3.3 Помислете за различните видове рискове

Можете да изберете между 3 вида рискове:

приоритетен риск: риск, който се смята за един от големите рискове в сектора.

Note

Пример: Работа по високи обекти в строителството: скелето е издигнато на здрава основа

риск: отнася се за съществуващи рискове на работното място или рискове, свързани с извършваната работа.

Note

Пример: Всички столове в офиса могат да се регулират

За да се определят и оценят горните два вида рискове, често е необходимо да се огледа работното място (да се обходи работното място и да се набележи това, което може да причини вреда; да се консултират работниците, ...).

- **политика**: отнася се до споразумения, процедури и ръководни решения относно проблеми в БЗР.

Note

Пример: Към производителите редовно се отправят запитвания за алтернативни безопасни продукти

На тези въпроси може да се отговори без да е необходимо да се оглежда работното място.

Европейски съюз

Изпълнителна агенция
„Главна инспекция по труда“

Европейски социален фонд

ПРОЕКТ BG051PO001-2.3.01 „ПРЕВЕНЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

3.4 Предварителна преценка на риска

За всеки вид “риск” можете да изберете от 2 метода на оценяване:

- **Преценен:** като изберете от **висок, среден или нисък**.
- **Изчислен:** чрез пресмятане на **вероятността, честотата и сериозността** поотделно. Инструментът OiRA след това автоматично ще изчисли приоритета.

За крайните потребители няма да е необходимо да оценяват следните рискове в стъпката за оценяване:

- Приоритетни рискове (считани по подразбиране като “високоприоритетни” и показани като “високи” в плана за действие)
- Политика (строго погледнато, това не е риск).

3.5 Предложете решения

Секторът обикновено е добре информиран за рисковете, които е най-вероятно да доведат до злополуки на работното място и до професионални заболявания. За да бъде подпомогнат крайният потребител в намирането на решения при тези рискове, можете да включите решенията, препоръките от сектора/експертите. Докато работи върху план на действие, крайният потребител ще има възможност да избере решенията и да ги преработи (да измени текста) съобразно преобладаващата ситуация в неговото предприятие.

Всички необходими документи са налични на сайта на общността на OiRA

<http://www.oira.osha.europa.eu/documentation>